

Br:

Podgorica, 25. februar 2025.

IZVJEŠTAJ

o učešću potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića i ministra odbrane Dragana Krapovića na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, Minhen, SR Njemačka, 14 – 16. februar 2025. godine

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova, mr Ervin Ibrahimović i ministar odbrane Dragan Krapović, učestvovali su na 61. Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, koja je održana u periodu 14 – 16. februara 2025. godine, na poziv predsjedavajućeg dr Kristofa Hojzgena.

U delegaciji Crne Gore su bili: Dijana Tući, otpravnica poslova a.i. u Ambasadi Crne Gore u Berlinu, Milena Kalezić, v.d. generalne direktorice za NATO i politiku bezbjednosti u Ministarstvu vanjskih poslova, mr Radmila Perović, v.d. generalne direktorice Direktorata za politiku odbrane u Ministarstvu odbrane, brigadni general Milutin Đurović, izaslanik odbrane u Saveznoj Republici Njemačkoj, Fjola Muratović, II sekretarka u Kabinetu ministra vanjskih poslova, potpukovnik Želimir Pojužina, šef Kabineta ministra odbrane, Igor Roćen, samostalni savjetnik I za protokol u Ministarstvu odbrane i Dijana Ralević, II sekretarka u Ambasadi Crne Gore u SR Njemačkoj.

Minhenska bezbjednosna konferencija 2025

Ovogodišnja Minhenska bezbjednosna konferencija, održana od 14. do 16. februara, protekla je pod motom „Multipolarizacija“, a okupila je preko 700 učesnika, uključujući šefove država, ministre, predstavnike međunarodnih organizacija, akademske zajednice, civilnog društva i poslovnog sektora. Ovaj prestižni forum pružio je platformu za razmatranje aktuelnih globalnih bezbjednosnih izazova, regionalnih sukoba i budućnosti transatlantskog partnerstva.

Glavne teme trodnevnog skupa bile su: budućnost Ukrajine – razmatrane su strategije za pružanje kontinuirane podrške Ukrajini u svjetlu aktuelnih geopolitičkih izazova; Diskutovano je o potrebi redefinisavanja evropske bezbjednosne arhitekture kako bi se efikasnije odgovorilo na nove prijetnje; brže pristupanje zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji – posebna pažnja posvećena je ubrzanju integracionih procesa za zemlje Zapadnog Balkana; i konkurentnost Evrope na globalnom nivou – analizirani su načini za jačanje ekonomske i političke pozicije Evrope u svijetu. Uoči konferencije, objavljen je godišnji Izvještaj MSC-a o stanju bezbjednosti, u kontekstu urušavanja liberalnog multipolarnog svjetskog poretka. Ovaj dokument poslužio je kao osnova za mnoge diskusije tokom skupa.

Učešće Crne Gore

Crnu Goru su na Konferenciji predstavljali potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova, mr Ervin Ibrahimović i ministar odbrane Dragan Krapović.

Učešće ministra Ibrahimovića na MSC 2025 je bilo obilježeno sljedećim aktivnostima:

- Prisustvo ceremoniji otvaranja, „Leaders segments“ u okviru koje su upriličeni paneli i diskusije na kojima su govorili brojni svjetski zvaničnici (predsjednik SR Njemačke Frank Valter Štajnmajer, predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski, kancelar SR Njemačke Olaf Šolc, potpredsjednik SAD Dž.D. Vens, predsjednica Evropske komisije Ursula fon der Lajen i dr.);
- Učešće na zatvorenoj diskusiji sa liderima zemalja Zapadanog Balkana na temu evropske perspektive regiona, u organizaciji komesarke EU za proširenje Marte Kos i predsjednika Upravnog odbora Fondacije MSC ambasadora Volfganga Išingera;
- Ministar je prisustvovao dodjeli nagrade "John McCain Dissertation Award" i pratećoj večeri, čiji su domaćini bili predsjedavajući MSC-a Kristof Hojzgen i predstavnici Kongresa SAD.

Ministar Krapović je osim na ceremoniji otvaranja MSC25 i radnom ručku čiji je domaćin bio njemački ministar odbrane Boris Pistorijus, prisustvovao i panelu „Pay or prey? NATO, the U.S. and Transatlantic Security“, na kojem su panelisti bili: generalni sekretar NATO-a Mark Rute i američki senatori Lindsi Graham i Džin Šahin. Tokom ove sesije bilo je riječi o jačanju transatlantske veze u kontekstu savremenih bezbjednosnih izazova, sa fokusom na rat u Ukrajini. Potvrđeno je da aktuelna geostrateška dešavanja zahtijevaju dodatna ulaganja u odbranu i jačanje evropske odbrambene uloge u sistemu kolektivne bezbjednosti. Iskazana je potreba da evroatlantska zajednica ostane jedinstvena, solidarna, ali i spremna da se suoči sa svim bezbjednosnim izazovima i prijetanjama.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović je na marginama Konferencije imao niz bilateralnih sastanaka na kojima je predstavio perspektivu i ulogu Crne Gore u sistemu međunarodne bezbjednosti, te istakao osnovne postulate njene vanjske politike, koji uključuju evropske integracije, kredibilno članstvo u NATO i posvećenost regionalnoj stabilnosti i saradnji, uz jasnu predanost očuvanju svjetskog poretka zasnovanog na pravilima i dijalogu. Ministar Ibrahimović je naglasio da Crna Gora posvećeno radi na ostvarivanju članstva u Evropskoj uniji, što je potvrđeno i kroz odlučnost Vlade Crne Gore u sprovođenju reformi, te da Crna Gora ima realne šanse da postane naredna članica Evropske unije do 2028. godine.

Bilateralni sastanci ministra Ibrahimovića uključivali su susrete sa bezbjednosnim koordinatorom SAD za Izrael i Palestinske vlasti, general-pukovnikom Mihaelom Fenzelom, potpredsjednicom Vlade i ministarkom vanjskih poslova i dijaspore Kosova Donikom Gervalom Švarc, državnim ministrom u MVP Katara Muhamedom bin Abdulaziz Al-Khulaifijem i ministrom vanjskih poslova Hrvatske Gordanom Grlić-Radmanom. Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ibrahimović je imao i kraće (pull aside) sastanke sa: komesarom EU za proširenje Martom Kos; mvp BiH Elmedinom Konakovićem;

mvp Slovenije Tanjom Fajon; mvp Andore Imom Tor Faus; visokim predstavnikom za BiH Kristijanom Šmitom.

U razgovoru potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova sa general-pukovnikom Fenzelom predstavljen je rad Kancelarije za bezbjednosnu koordinaciju između Izraela i Palestinske uprave i njena uloga u međunarodnim naporima za dvodržavno rješenje. Ponuđena je mogućnost učešća Crne Gore kroz ljudske resurse ili donacije, dok je s naše strane izražena podrška Globalnoj alijansi i spremnost za razmatranje angažmana Crne Gore nakon dostave dodatnih informacija.

Tokom sastanka sa PPV i MVP Kosova Gervalom-Švarc, sa kosovske strane je predložena saradnja u obrazovanju kroz uvođenje dualnog sistema školovanja po uzoru na Njemačku i Švajcarsku. Obje strane iskazale spremnost za saradnju po ovom principu, uz zajedničku konstataciju da se radnim osposobljavanjem i profilisanjem radnog kadra od srednjoškolskih dana pomaže ne samo ekonomija zemlje, već i targetira negativan trend masovne migracije i "odliva mozgova" iz regiona.

U okviru sastanka sa državnim ministrom u MVP Katara Al-Khulaifijem, razgovarano o jačanju političkog dijaloga i saradnje, uz inicijativu za potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između dva MVP. Katar je izrazio interes za ekonomske projekte i predložio posjetu katarske Privredne komore Crnoj Gori radi produbljivanja investicione saradnje.

U neformalnom razgovoru sa mvp Hrvatske, dvojica zvaničnika su razmotrila evropsku perspektivu Zapadnog Balkana i razgovarali o daljim koracima integracionog procesa Crne Gore. Saglasili su se da je zajedničkim naporima potrebno raditi na rješavanju otvorenih bilateralnih pitanja, te obostrano pozdravili susret koji su delegacije dva MVP imala nedavno u Zagrebu. Dogovoren nastavak otvorenog dijaloga na teme od značaja za obje strane.

Na zatvorenoj diskusiji sa liderima zemalja Zapadnog Balkana na temu evropske perspektive regiona koja je vođena pod „Chatam House“ pravilima, učestvovali su ppv/mvp Crne Gore Ervin Ibrahimović, član predsjedništva BiH Denis Bećirović, članica predsjedništva BiH Željka Cvijanović, ministarka za evropske integracije Srbije Tanja Mišćević, ministar vanjskih poslova Sjeverne Makedonije Timčo Micunski, predsjednica Republike Kosovo Vjosa Osmani, predsjednik Vlade Albanije Edi Rama. Domaćini događaja su bili komesarka EU za proširenje Marta Kos i predsjednik Upravnog odbora Fondacije MSC ambasador Wolfgang Išinger. Ocijenjeno da, u svjetlu nove realnosti na geopolitičkoj areni EU treba Zapadni Balkan kako bi se ojačala otpornost kontinenta na brojne izazove. Razgovarano o saradnji između EU i ZB u cilju snaženja evropske odbrane, strateške autonomije i konkurentnosti. Konstatovano da je rat u Ukrajini ukazao na važnost politike proširenja EU, koja mora biti ujedinjena u svojim naporima. Prenijet interes za organizacijom konferencija i sličnih događaja na Zapadnom Balkanu koji bi približili ovaj region EU i pospješili dalji i brži integracioni put. Razgovarano o brojnim načinima na koji region Zapadnog Balkana može doprinijeti EU, kako bezbjednosno-ekonomski, tako i politički.

PPV i MVP Ibrahimović, takođe, imao kraći razgovor sa komesarkom EU za proširenje Martom Kos, tokom kojeg je naglasio da je Crna Gora u potpunosti posvećena evropskom putu i da je neophodno staviti fokus na ubrzanje integracije Zapadnog Balkana.

Ministar odbrane Dragan Krapović je na marginama Konferencije imao niz bilateralnih sastanaka na kojima je razgovarao o uticaju aktuelnih geopolitičkih dešavanja na sistem kolektivne bezbjednosti, koji uslovljavaju povećanje finansijskih izdvajanja za odbranu. Dodatno, Krapović je sagovornike upoznao sa prioritetima odbrambenog sektora u Crnoj Gori i razmijenio mišljenja o novim modalitetima bilateralne saradnje.

Bilateralni sastanci ministra Krapovića uključivali su susrete sa ministrom odbrane Republike Italije, Guidom Krosetom; ministrom odbrane Republike Letonije, Andrisom Sprūdsom; ministrom odbrane Republike Albanije, Pirom Venguom; ministrom odbrane Kipra, Vasilisom Palmasom i ministrom odbrane Ukrajine, Rustemom Umerovim.

Tokom sastanka sa **ministrom odbrane Republike Italije, Guidom Krosetom** ministri su odbrambenu saradnju ocijenili veoma dobrom i iskazali spremnost za intenziviranje iste u segmentima od obostranog interesa. Krapović je naglasio da je modernizacija kapaciteta Vojske Crne Gore jedan od prioriteta te u kontekstu toga istakao važnost nekoliko potpisanih sporazuma sa Ministarstvom odbrane Republike Italije koji se tiču nabavke uniformi i logističkih vojnih vozila. Takođe, ukazao je i na značaj školovanja crnogorskih kadeta na prestižnim vojnim akademijama u Republici Italiji. Osvrnuvši se na saradnju u okviru NATO, Krapović i Kroseto su istakli važnost zajedničkog doprinosa jačanju istočnog krila Alijanse i razgovarali o planovima za dalji angažman pripadnika vojski u okviru borbene grupe u Bugarskoj, gdje je Italija vodeća zemlja. Ministar Krapović je podsjetio i na važnost zaštite vazdušnog prostora Crne Gore koju sprovode vazdušne patrole Republike Italije i Grčke. Dodatno, Krapović je podsjetio sagovornika da je članstvo Crne Gore u EU naš glavni spoljnopolitički cilj, te zahvalio italijanskom kolegi na podršci koju njegova zemlja pruža Crnoj Gori na tom putu. U vezi sa tim, Kroseto je iskazao očekivanje da Crna Gora ubrzo, kao pouzdana NATO članica, bude i dio evropske porodice. Dodatno, istakao je namjeru Republike Italije da jača saradnju sa državama jadranskog područja. Dodao je da će u narednom periodu razmotriti nove modalitete saradnje sa Crnom Gorom i iskazao spremnost da tokom godine posjeti Crnu Goru.

Ministar Krapović je sa **ministrom odbrane Republike Letonije, Andrisom Sprūdsom**, razmijenio mišljenja o dosadašnjoj odbrambenoj saradnji kao i o modalitetima za njeno dalje unaprijeđivanje. Složili su se da su odnosi Crne Gore i Letonije osnaženi članstvom u Alijansi, te posebno naglasili važnost kontinuiranog doprinosa jačanju istočnog krila NATO-a. Ministar Krapović je iskazao zahvalnost letonskoj strani na odličnoj saradnji sa pripadnicima Vojske Crne Gore, koji u sastavu borbene grupe borave u bazi Adaži u Letoniji. Razgovarali su i o daljem razvoju transatlantskih odnosa i pozivima za veću integraciju i saradnju evropskih saveznika. Tokom sastanka ministri su potpisali ažurirani Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Letonije o saradnji na polju odbrane.

Sa **ministrom odbrane Republike Albanije, Pirom Venguom**, Krapović je razgovarao o jačanju odbrambene saradnje ne samo na bilateralnom nivou, već i kroz regionalne formate i članstvo u Alijansi, ali i u kontekstu evropskih integracija. Krapović i Vengu su iskazali obostranu spremnost za aktivan doprinos regionalnoj stabilnosti, pri čemu su naglasili značaj zajedničkih obuka i vježbi za jačanje sposobnosti i vještina pripadnika naših vojski.

Tokom sastanka sa **ministrom odbrane Kipra, Vasilisom Palmasom**, ministar Krapović je, između ostalog, zahvalio na podršci koju Kipar pruža Crnoj Gori na evropskom putu, te u tom kontekstu informisao sagovornika o ostvarenom napretku u tom pravcu. Naglasio je očekivanje da će tokom predsjedavanja Kipra EU, koje je predviđeno za narednu godinu, Crna Gora biti na pragu članstva u Uniji.

Ministar Krapović i **ministar odbrane Ukrajine, Rustem Umerov**, su razmijenili mišljenja o aktuelnom geopolitičkom kontekstu, ali i bilateralnoj saradnji u sferi odbrane. Ministar Krapović je podsjetio na činjenicu da je Crna Gora od početka ruske agresije na Ukrajinu osudila kršenje međunarodnog prava i principa, kao i narušavanje evropske i globalne bezbjednosne arhitekture. Istakao je da će, osim političke podrške, Crna Gora nastaviti da pruža humanitarnu, finansijsku i vojnu pomoć, u skladu sa nacionalnim mogućnostima. Izrazio je nadu da će se buduća saradnja Crne Gore i Ukrajine odvijati u stabilnijem i sigurnijem okruženju, kroz razvijanje i unaprjeđivanje normativnog okvira, podsjećajući da trenutno radimo na usaglašavanju Sporazuma o saradnji u oblasti bezbjednosti i dugoročne podrške. Ministar Umerov je upoznao Krapovića sa stanjem na frontu i aktuelnim potrebama ukrajinske vojske, naglašavajući da je podrška NATO članica Ukrajini neophodna za povratak mira na njenu teritoriju.

Učešće Crne Gore na 61. Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji 2025. godine potvrđuje njenu posvećenost aktivnom doprinosu regionalnoj i globalnoj bezbjednosti. Angažman potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova, mr Ibrahimovića i ministra odbrane Krapovića i njihovi bilateralni susreti omogućili su razmjenu mišljenja sa ključnim međunarodnim akterima o aktuelnim bezbjednosnim izazovima, kao i integracionim procesima Zapadnog Balkana.

PREDLOG ZAKLJUČKA

- 1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ marta 2025. godine razmotrila i usvojila Izvještaj o učešću potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova, mr Ervina Ibrahimovića i ministra odbrane Dragana Krapovića na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji, Minhen, SR Njemačka, 14 – 16. februar 2025. godine.*